

۱۱- هدف نهایی استفاده از آزمون در مشاوره چیست؟

(۱) شناخت مشکلات مراجع	(۲) کمک به مراجع برای خودشناسی
(۳) ارزیابی عینی خصوصیات مراجع	(۴) کمک به مشاور برای شناخت مراجع

☑ پاسخ: گزینه «۲»

کمک به مراجع برای خودشناسی

📖 توضیح:

هدف از کاربرد آزمون در مشاوره آن است که به مراجع کمک شود تا خود را بهتر بشناسد و اطلاعاتی درباره خود بدست آورد. از آزمون در مشاوره، صرفاً برای ارزشیابی خصوصیات مراجع استفاده نمی‌شود، بلکه مشاور پس از اجرای آزمون با بهره‌گیری از نتایج آن مراجع را یاری می‌دهد تا خود را بهتر بشناسد و به نکات قوت و ضعف خود پی ببرد. تصمیم‌گیری صحیح و مناسب به اطلاعات عمیق و موثق نیاز دارد. اجرای صحیح آزمون، چنین اطلاعاتی را در دسترس قرار می‌دهد.

اگر نتایج آزمون برای مراجع تفسیر و تعبیر نشود، بهتر است که آن آزمون نگردد. هدف نهایی از اجرای آزمون تعبیر و تفسیر نتایج و استفاده عملی از نتایج حاصله به منظور شناخت مشکلات و کمک به رفع آنها است. نکته مهم که در جلسه تعبیر و تفسیر آزمون‌ها مراجع باید به **خودشناسی** بیشتری نایل آید. از اینرو مراجع باید در جلسه مشاوره فعالانه همکاری و مشارکت کند. لذا هیچگاه نباید نتایج آزمون به سرعت در اختیار مراجع گذارده شود، بلکه بهتر است که ابتدا درباره قسمت‌های مختلف نظرخواهی شود و سپس در مورد نتایج آزمون با او بحث و تبادل نظر گردد. بدین وسیله مراجع آگاهی عمیقی درباره خصوصیات خود کسب می‌کند.

😊 بررسی سایر گزینه‌ها:

❌ نکته: جلسه تعبیر و تفسیر آزمون‌ها، بایست به **خودشناسی** مراجع بیانجامد.

📖 منبع:

فنون و روش‌های مشاوره، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۶، ص ۱۰۰ و ۱۰۲. روش‌ها و فنون مشاوره (مصاحبه بالینی)، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۷، ص ۱۴۶ و ۱۴۹.

۱۱۲- کدام نقش مشاور را در همدلی مراجع در ارجحیت است؟

(۱) همراهی (۲) هدایت (۳) تصمیم‌گیری (۴) جهت‌دهی

☑ پاسخ: گزینه «۱»

همراهی

📖 توضیح:

همدل بودن به معنای **همراه بودن** با مراجع است و در نتیجه این همدلی، محیط اطمینان برانگیزی به وجود می‌آید که در آن مراجع احساس مهم بودن و در امان بودن می‌کند. در چنین محیطی است که مراجع می‌تواند در مورد خصوصی‌ترین اسرارش، درونی‌ترین احساساتش و چیزهایی که برای او بسیار دردناک است و آن قدر خصوصی است که جرأت بازگو کردن آن را نزد دیگران ندارد، صحبت کند.

🌟 **نکته:** همدلی = همراهی با مراجع و جلب اعتماد = تجربه جهان همانند تجربه مراجع

📖 منبع:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۲، ص ۱۸.

📖 مطالعه بیشتر:

مهارت‌های عملی مشاوره (در رویکردی یکپارچه)، گلدارد و گلدارد، ترجمه رقیه موسوی و پورشهریاری، فصل ۲.

۱۱۳- در مشاوره آنلاین (با استفاده از شبکه اینترنت) کدام بخش از رابطه ممکن است وجود نداشته باشد؟

- (۱) همخوانی
(۲) اعتماد مراجع به مشاور
(۳) فضای روانی حاکم بر مراجع
(۴) رفتارهای غیرکلامی مراجع

پاسخ: گزینه «۳»

فضای روانی ماکم بر مراجع

توضیح:

در مشاوره آنلاین امکان برقراری تصویر و صدا وجود دارد لذا همخوانی، اعتماد به مشاور و رفتارهای غیرکلامی که منوط به برقراری تصویر و صدا می باشد وجود دارد اما چون فضای روانی به حضور مراجع در فضای جلسه مشاوره و شرایط لازم آن وابسته است این مورد در مشاوره آنلاین به وجود نخواهد آمد، به خاطر همین موضوع این نوع مشاوره معمولاً اثربخشی چندانی نسبت به مشاوره حضوری ندارد.

بررسی سایر گزینه ها: در پاسخ شرح داده شد.

نکته: مشاوره ممکن است از طریق اینترنت، تلفن و نوارها ویدیویی امکان پذیر باشد، اما باید توجه داشت که مؤثرترین مشاوره همان تعامل رویارویی مراجع و مشاور است.

منبع:

زمینه راهنمایی و مشاوره، گیبسون و میشل، ترجمه ثنایی و همکاران، فصل ۱۴، ص ۵۷۵-۵۷۸.

۱۱۴- اولین اقدام در مشاوره بحران چیست؟

(۱) کاوش

(۲) آگاه سازی

(۳) استرس زدایی

(۴) ایجاد سازگاری مجدد

پاسخ: گزینه «۳»

استرس زدایی

توضیح:

بحران زمانی اتفاق می افتد که افراد با مشکلات طاقت فرسایی مواجهه می شوند و احساس می کنند که خود نمی توانند این مشکلات را برطرف کنند. به عنوان مثال فردی که دچار بحران شده، می تواند فردی باشد که مدت طولانی افسرده شده است و یا فردی که روان پریشی شدیدی را تجربه می کند. با توجه به تعریف بحران و وجود مشکل طاقت فرسای مراجع، تا **استرس** ناشی از این مشکل رفع نشود، نمی توان به ادامه جلسه مفید مشاوره پرداخت.

مطالعه مرتبط:

مبانی مشاوره، اسکات مایر و سوزان دیوپس، ترجمه کیانوش زهراکار و زهرا کهلویی، فصل ۴.

۱۱۵- کدام مورد در زمینه رابطه مشاوره‌ای نادرست می‌باشد؟

- ۱) مشاور باید جهان را از دید مراجع دیده و درک کند.
- ۲) در فرایند مشاوره بایستی حالت شوخ طبعی را کنار گذاشت.
- ۳) مشاور باید ارزش‌های خود را کشف کرده و مورد بررسی قرار داده باشد.
- ۴) مشاور سعی کند همانگونه که مراجع احساس و فکر می‌کند، احساس و فکر کند.

❑ پاسخ: گزینه «۲»

در فرایند مشاوره بایستی حالت شوخ طبعی را کنار گذاشت.

📖 توضیح:

تصور اینکه جلسه مشاوره همیشه فرایند کسل‌کننده، جدی و سختی است، غلط است و مشاور می‌تواند گاهی نیز شوخ طبعی را در زمان مناسب وارد محیط درمانی کند. این ویژگی از همخوان بودن مشاور سرچشمه می‌گیرد که لازم است مشاور با تمام وجود خود به عنوان یک شخص واقعی وارد جلسه مشاوره شود و هر زمان که لازم دید، بخش‌هایی از شخصیت خودش که شوخ طبعی نیز شامل آن می‌شود استفاده نماید.

😊 بررسی سایر گزینه‌ها: از دید کارل راجرز اگر مشاور می‌خواهد کاملاً اثربخش باشد باید به ویژگی‌های همخوانی، یکرنگی، صمیمیت، همدلی و توجه مثبت نامشروط اهمیت زیادی بدهد، بدین منظور لازم است مشاور در کنار مراجع گام بردارد، و کاملاً با او باشد به گونه‌ای که مراجع همراهی را تجربه کند. همچنین مشاور باید سعی کند جهان را از دید مراجع مشاهده کند و با این کار انگیزه‌های مراجع را در رفتارهایش درک کرده و آن رفتارها را می‌پذیرد. مشاور به علاوه باید فردی پذیرا و به دور از داوری باشد، بدین منظور ابتدا لازم است که به طور روشن بداند که کیست و ارزش‌هایش را بشناسد. برای دستیابی به درک بهتری از ارزش‌های خود مشاور باید ابتدا آنها را کشف کند و سپس مورد بررسی و دقت قرار دهد و حتی آنها را زیر سوال ببرد و در صورت لزوم به اصلاح آن بپردازد. مشاور در خلال اصلاح نظام ارزشی خود، درک بهتری از خود خواهد داشت و در نتیجه با عقایدی که مخالف نظر اوست کمتر احساس تهدید کرده و بهتر می‌تواند نگرش غیرداورانه نسبت به مراجعانی با نظام ارزشی متفاوت از خود داشته باشد.

📖 منبع:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۲، ص ۲۲.

📖 مطالعه بیشتر:

مهارت‌های عملی مشاوره (در رویکردی یکپارچه)، گلدارد و گلدارد، ترجمه موسوی و پورشهریاری، فصل ۲.

۱۱۶- ارائه پاسخ مربوط به کدام مهارت است؟ «تصور من این است که پدر شما می‌خواهد شما از نظر تحصیلی از موفقیت کاملی برخوردار شوید، ممکن است توجه زیاد او به شما به دلیل نگرانی است که او از شکست احتمالی شما در زندگی دارد.»

(۱) مواجهه

(۲) قاب‌گیری

(۳) بی‌واسطگی

(۴) روشن‌سازی

☑ پاسخ: گزینه «۲»

قاب‌گیری

🔍 توضیح:

در مهارت قاب‌گیری و یا شکل‌دهی مجدد، رد نگرش مراجع نسبت به دنیا نیست، بلکه آشنا کردن او با دید وسیعی از جهان است. در این مهارت دید مراجع نسبت به وقایع و موقعیت‌ها عوض می‌شود و با دید بازتری به موضوع می‌نگرد. با توجه به تعریف فوق، و با توجه به مثالی که در صورت سوال مطرح شده است، می‌توان به این نتیجه دست یافت که مشاور قصد دارد دید و نظر مراجع را نسبت به موقعیت ایجاد شده وسعت ببخشد و به او کمک کند با نگاه بازتری به رفتار پدرش بنگرد.

😊 بررسی سایر گزینه‌ها: بالا بردن آگاهی مراجع از راه نشان دادن اطلاعاتی که او به طریقی از آنها چشم‌پوشی کرده است و یا در شناسایی آنها کوتاهی کرده است را مواجهه گویند. در بی‌واسطگی موقعیت مشاوره، یک رابطه واقعی میان مراجع و مشاور وجود دارد. یک مشاور ماهر به طور طبیعی راه‌های ارتباطی سازنده و سازشی را ایجاد می‌کند و همچنین به مراجع کمک می‌کند تا احساساتی را که به وسیله رابطه مشاوره ایجاد شده‌اند کشف کند. در مهارت روشن‌سازی از طریق گوش دادن فعال به نیت و مقصود زیربنایی مراجع دست می‌یابد و می‌کوشد علل نهایی رفتارهای او را برای خود و او آشکار سازد.

📖 منبع:

مهارت‌های پایه و پیشرفته در مشاوره و روان‌درمانی، حسینیان و خدابخشی، فصل‌های ۹ و ۱۱ و ۱۲.

🔗 مطالعه بیشتر:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۱۱ و ۱۲.
مهارت‌های عملی مشاوره (در رویکردی یکپارچه)، گلدارد و گلدارد، ترجمه رقیه موسوی و پورشهریاری، فصل ۱۵.
روش‌ها و فنون مشاوره (مصاحبه بالینی)، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۴، ص ۹۸.

۱۱۷- مشاورانی که مراجعان خود را از طریق مداخله‌های عاطفی درمان می‌کنند، بر چه مواردی در جلسه مشاوره بیشتر تأکید می‌ورزند؟

(۱) رابطه مشاوره‌ای (۲) رسیدن به بینش (۳) تفسیر (۴) مواجهه

پاسخ: گزینه «۱»

رابطه مشاوره‌ای

توضیح:

از نظر میزان فعالیت مشاور و چگونگی رابطه، سه روش عمده در مشاوره وجود دارد؛ مشاوره مستقیم، مشاوره غیرمستقیم و مشاوره انتخابی. مشاوره مستقیم فعالیت و مسئولیت اصلی جلسه به عهده مشاور است، در روش غیرمستقیم مراجع رهبری بخش مهمی از جلسه را به عهده دارد و در روش انتخابی مشاور با توجه به شرایط روش مستقیم یا غیرمستقیم را انتخاب می‌کند. در مشاوره با کسانی که مشکلات عاطفی و روانی دارند، معمولاً روش غیرمستقیم مفیدتر است و مشاوره با کسانی که مشکلات آنها پایه و اساس عاطفی و روانی ندارند معمولاً روش غیرمستقیم مؤثرتر است. پیروان روش غیرمستقیم ایجاد **رابطه حسنه** را **هسته اصلی جریان مشاوره** به شمار می‌آورند و بر کاربرد فنون اهمیت چندانی نمی‌دهند، در حالی که در مشاوره مستقیم تأکید اصلی بر کاربرد تکنیک و فنون است.

منبع:

فنون و روش‌های مشاوره، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۲، ص ۴۱-۳۹. **روش‌ها و فنون مشاوره (مصاحبه بالینی)**، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۲، ص ۴۵ و ۴۶.

مطالعه بیشتر:

اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره، سید مهدی حسینی بیرجندی، فصل ۲۱.

۱۱۸- در مشاوره گروهی کدام فرایند مهم است؟

- (۱) همدلی (۲) تعامل (۳) انعکاس (۴) پذیرش غیرشرطی

پاسخ: گزینه «۲»

تعامل

توضیح:

هدف اولیه فرآیند گروه آن است که اعضا با یکدیگر ارتباط و تماس برقرار کنند و هدفهای دیگر در درجات بعدی اهمیت قرار می گیرند. به بیانی دیگر هدفهای دیگر پس از ایجاد ارتباط و تماس حاصل می شوند. از طریق ایجاد ارتباط و تماس هر فردی تشویق به طرح مشکل می شود و به یاری رساندن به سایر اعضای گروه ترغیب می گردد. 😊 در بین گزینه های فوق گزینه ۲ که بیانگر تعامل اعضا است اشاره به هدف اصلی فرآیند گروهی یعنی ارتباط و تماس دارد. سایر گزینه ها در مشاوره فردی اهمیت بیشتری دارند.

منبع:

پویایی گروه و مشاوره گروهی، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۴، ص ۶۲.

۱۱۹- همخوانی (Congruence) در مشاوره به چه معناست؟

(۲) صداقت مراجع

() انطباق دادن رفتارهای کلامی و غیرکلامی مراجع

(۴) صداقت مشاور

(۳) مواجهه کردن مراجع با دروغ‌هایش

پاسخ: گزینه «۳»

صداقت مشاور

توضیح:

مشاور برای همخوان بودن باید خوشتن راستین خود و یک فرد تمام و کمال باشد. باید هر آنچه مربوط به اوست طنینی از صداقت داشته باشد.

همچنین همخوانی به تلاش‌های مشاور در جهت حفظ بیان کلامی و غیرکلامی در امتداد یکدیگر است. همخوانی بین آنچه مشاور از نظر کلامی بیان می‌کند و آنچه انجام می‌دهد معیار مناسبی برای یک رابطه درمانی مؤثر است.

نکته: سه مفهوم اساس در ارتباط غیرکلامی وجود دارد که اگر به طرز صحیحی از سوی مشاور مورد استفاده قرار گیرد، میتوانند رابطه درمانی را تسهیل کنند. این سه مفهوم عبارتند از: همخوانی، حساسیت و همزمانی.

منبع:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۲، ص ۱۵.

مطالعه بیشتر:

مهارت‌های پایه و پیشرفته در مشاوره و روان درمانی، سیمین حسینیان و آناهیتا خدابخشی، فصل ۴، ص ۵۰.

۱۲۰- چرا قبل از مشاور شدن باید انگیزه و هدف خود را از این کار مشخص کنیم؟

(۱) کاهش بی میلی در مشاوران	(۲) افزایش اثربخشی برنامه آموزش مشاوره
(۳) بهبود انتظارات مراجعان نسبت به مشاوره	(۴) جلوگیری از دخالت دادن نیازهای خود در فرایند مشاوره

☑ پاسخ: گزینه «۳»

جلوگیری از دخالت دادن نیازهای خود در فرایند مشاوره

👉 توضیح:

انگیزه فرد برای مشاور شدن اهمیت فراوانی دارد که بر وظیفه او به عنوان یک مشاور تأثیر بسزایی دارد. علی رغم اینکه احتمالاً، این انگیزه به نظر اهمیت چندانی ندارد اما برای مشاور مهم است که **از انگیزه مشاور شدن** خود و از نیازهایی که به عنوان یک مشاور قصد دارد، از طریق مشاوره ارضا کند، آگاه باشد. این آگاهی باعث خواهد شد که از دخالت دادن نیازهای مشاور در فرایند مشاوره جلوگیری شود.

👉 : این سوال مشابه سؤال ۱۴۶ کنکور سال ۱۳۸۹ است.

📖 منبع:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۱، ص ۱۰.

👉 مطالعه بیشتر:

مهارت های عملی مشاوره (در رویکردی یکپارچه)، گلدارد و گلدارد، ترجمه رقیه موسوی و پورشهریاری، فصل ۱.

۱۲۱- مسئولیت‌های عمده مشاور مدرسه به ترتیب اهمیت کدام است؟

(۱) مشورت، مشاوره، ارجاع، هماهنگی، پیگیری	(۲) مشاوره، مشورت، ارجاع، هماهنگی، پیگیری
(۳) مشاوره، مشورت، هماهنگی، ارجاع، پیگیری	(۴) هماهنگی، مشورت، مشاوره، ارجاع، پیگیری

پاسخ: گزینه «۳»

مشاوره، مشورت، هماهنگی، ارجاع، پیگیری

توضیح:

بر مسئولیت فنی و تخصصی اجرای برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه بر عهده مشاور است. زیرا او در این زمینه اجرای صحیح برنامه آموزش دیده و است و تخصص دارد. مشاور مدرسه فعالیت‌هایی در زمینه‌های شناخت دانش‌آموزان، راهنمایی و مشاوره فردی و گروهی با دانش‌آموزان و اولیای آنان و کارکنان مدرسه و ارجاع به موقع دانش‌آموزان نیازمند به مراکز زیرربط برای دریافت کمک‌های ضروری انجام می‌دهد. مسئولیت‌های عمده مشاور مدرسه در **مشاوره، مشورت، هماهنگی و ارجاع و پیگیری** خلاصه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها: ترتیب در سایر گزینه‌ها رعایت نشده است.

منبع:

مقدمات راهنمایی و مشاوره، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۴، ص ۶۴ و ۶۵

۱۲۲- زمانی که مراجع به بیان عواطف و مشکلاتش قادر نباشد، مشاور بهتر است از کدام روش استفاده کند؟

(۱) مشاهده (۲) گروه‌سنجی (۳) شرح حال (۴) پرسش‌نامه

☑ پاسخ: گزینه «۳»

شرح حال

📌 توضیح:

شرح حال - یعنی گزارش کتبی دانش‌آموز دربارهٔ وقایع زندگی خود در گذشته، حال و احتمالاً پیش‌بینی وقایع آینده - یکی از شیوه‌های شناخت است که علاوه بر ارائه اطلاعات لازم، اهداف و نگرش‌ها و احساسات فرد را در زمینه‌های گوناگون نیز مشخص می‌سازد. این روش دانش‌آموز را به تفکر و یادآوری وقایع گوناگون تشویق می‌کند. دانش‌آموز در شرح حال نویسی با دقت و نظم بیشتری دربارهٔ حال و آینده و گذشته‌اش می‌اندیشد و مشاور و معلم نیز بوسیله آن تصویر روشنی از خصایص و وضع زندگی دانش‌آموز به‌دست می‌آورند و می‌توانند رفتار آتی او را پیش‌بینی کنند. همچنین در مواقعی که مراجع به بیان عواطف و مشکلاتش نباشد، می‌تواند این موارد را به صورت شرح حال برای مشاور بنویسد و افکار و انگیزه‌ها و مشکلاتش را به مشاور بشناساند.

😊 **بررسی سایر گزینه‌ها:** در مشاهده، مراجع عواطف خود را بروز می‌دهد یعنی قادر است آن را به دیگران نشان دهد. در گروه‌سنجی نیز رفتار و عواطف مراجع توسط دیگران مشاهده شده است، یعنی آن را بروز داده است. در پرسش‌نامه فرد مستقیماً خود عواطف خود را با پاسخ دادن به سؤالات بروز می‌دهد.

🌟 **نکته:** شرح حال نویسی برای کسانی که سواد دارند و از هوش طبیعی و سلامت روانی برخوردارند، قابل اجرا است.

📖 منبع:

مقدمات راهنمایی و مشاوره، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۵، ص ۸۳ و ۸۴.

📖 مطالعه بیشتر:

اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره، سید مهدی حسینی بیرجندی، فصل ۱۵.

۱۲۳- مهمترین وظیفه اخلاق حرفه‌ای مشاور کدام است؟

(۱) عمل به اخلاق حرفه‌ای	(۲) دانستن قوانین اخلاقی حرفه‌ای
(۳) تدوین قوانین اخلاق حرفه‌ای	(۴) پذیرش و نقد اخلاق حرفه‌ای

☑ پاسخ: گزینه «۱»

عمل به اخلاق حرفه‌ای

🔍 توضیح:

مشاوران مانند سایر افراد متخصص تعهدات و مسئولیت‌های اخلاقی دارند. آنان باید حقوق مراجع را تشخیص دهند و در رابطه با آنان اصول اخلاقی را رعایت کنند. منظور از تعهدات اخلاقی آن جنبه از صلاحیت‌های اخلاقی و حرفه‌ای است که انتظار می‌رود مشاوران دارا باشند و در برخورد با مراجعان به کار ببرند. عمل به اخلاق حرفه‌ای، مهمترین وظیفه اخلاق حرفه‌ای مشاور در بعد تعهدات و مسئولیت‌های اخلاقی است.

🌟 نکته ۱: رعایت اصول اخلاقی شامل صلاحیت، مسئولیت، رازداری، استفاده مناسب از ارزیابی روانی، رعایت نرم اخلاقی و قانونی و خیر و صلاح مراجع است.

🌟 نکته ۲: رازداری، احترام به مراجع، مسئولیت مشاور، صلاحیت مشاور، محدودیت‌های رابطه مشاور-مراجع، خودارتنقایی، اختتام مشاوره و الزامات قانونی نیز از جمله موارد اخلاقی از نگاه گلدارد است.

🌟 نکته ۳: رازداری یکی از مهمترین اصول اخلاقی حرفه‌ای در مشاوره است.

📖 منبع:

مقدمه‌ای بر مشاوره و روان‌درمانی، احمد احمدی، فصل ۱۲.

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۲۵.

۱۲۴- رفتارهای غیرکلامی مراجع بیشتر نشانگر کدام مورد است؟

(۱) انگیزش

(۲) نگرش

(۳) احساسات

(۴) افکار

☑ پاسخ: گزینه «۳»

امساسات

🔍 توضیح:

در جلسه مشاوره پیام بین مشاور و مراجع به دو صورت کلامی و غیرکلامی مبادله می‌شود. پیام کلامی، پیامی است که با گوش شنیده می‌شود و در بیان آن دستور زبان رعایت می‌گردد. محدودیت این نوع پیام در آن است که برخی احساسات و عواطف انسان به صراحت در قالب کلمات قابل بیان نیستند. برای رفع این نقیصه، مشاوره از پیام غیرکلامی نیز استفاده می‌شود. در پیام غیرکلامی علیرغم پیام کلامی گفته‌ای وجود ندارد و پیام بیشتر از طریق ایما و اشاره و حالات مشاور و مراجع مبادله می‌شود. مشاور از طریق پیام غیرکلامی **احساسی** را ظاهر می‌سازد که از طرف مراجع به وضوح مطرح نشده است. یعنی از طریق دریافت پیام غیرکلامی، احساسات مراجع را درک کرده و پاسخ مناسبی به آنها می‌دهد.

🌟 نکته: در جلسه مشاوره از هر دو نوع پیام به وفور استفاده می‌شود.

📖 منبع:

فنون و روش‌های مشاوره، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۴، ص ۵۸ و ۵۹.
روش‌ها و فنون مشاوره (مصاحبه بالینی)، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۴، ص ۶۲ و ۶۳.

🔗 مطالعه بیشتر:

مهارت‌های پایه و پیشرفته در مشاوره و روان‌درمانی، سیمین حسینیان و آناهیتا خدابخشی، فصل ۴.

۱۲۵- تعیین صلاحیت حرفه‌ای مشاوران ایران از جمله وظایف کدام ارگان است؟

(۱) انجمن مشاوره ایران	(۲) انجمن مشاوره امریکا و اروپا
(۳) معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	(۴) سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ایران

پاسخ: گزینه «۴»

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ایران

توضیح:

احراز شغل مشاور مستلزم صلاحیت‌های علمی، عملی و اخلاقی است. بررسی صلاحیت‌ها باید به‌ویژه **سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران** صورت بگیرد.

اهداف سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره عبارت است از: ۱- تلاش برای ارتقای سطح دانش روان‌شناسی و مشاوره، ۲- حمایت از حقوق مراجعان به روان‌شناسان و مشاوران و ۳- حمایت از حقوق صنفی روان‌شناسان و مشاوران.

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ایران همچنین وظایف و اختیاراتی با توجه به اهداف خود به شرح زیر دارد:

۱- تعیین حدود صلاحیت‌های تخصصی و صدور شماره نظام و پروانه کار برای اعضای سازمان

۲- نظارت به کیفیت کار تخصصی و رسیدگی به تخلفات تخصصی روان‌شناسان و مشاوران

۳- پیشنهاد تعیین یا تجدیدنظر در تعرفه‌های خدمات روان‌شناسان و مشاوره، به هیأت دولت برای تصویب

۴- تعیین ضوابط خاص صنفی مربوط به استاندارد کردن تابلوها، عناوین، سربرگ‌ها و مهر شاغلین روان‌شناسی و مشاوره

۵- همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در اجرای برنامه‌های بازآموزی و نوآموزی مستمر روان‌شناسان و مشاوران

در جهت ارتقای دانش رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره منطبق با پیشرفت‌های علمی روز مطابق با آیین‌نامه مصوب دولت

۶- همکاری با مراجع زیررابط در ارائه خدمات روان‌شناسی و مشاوره به هنگام بروز حوادث و سوانح غیرمترقبه از طریق تشویق و بسیج اعضای سازمان

قانون تشکیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ایران در اردیبهشت ۱۳۸۲ به تصویب مجلس رسید.

منبع:

مقدمه‌ای بر مشاوره و روان‌درمانی، احمد احمدی، فصل ۱، ص ۱۶ و ۱۷.

۱۲۶- مشکل افرادی که اعتقاد به بایدها و نبایدها دارند، چیست؟

(۱) دلبستگی به باورها و عقاید گذشته	(۲) ناسازگاری افکار با احساسات
(۳) نادیده گرفتن تجربیات کودکی	(۴) عدم تمایز بین درست و نادرست

پاسخ: گزینه «۲»

ناسازگاری افکار با احساسات

توضیح:

بعضی اوقات افراد دارای عقاید خودتخریب هستند، این عقاید به دو مقوله عمده تقسیم می‌شوند:

۱- اعتقاد به بایدها و نبایدها،

۲- عقاید نامعقول و غیرمنطقی.

مشکل مربوط به بایدها و می‌بایست‌ها این است که کسانی که این کلمات را به زبان می‌آورند به لحاظ فکری آنها را قبول دارند، در حالی که با احساسات آنها سازگاری ندارند. هنگامی که میان افکار و احساسات ناسازگاری وجود دارد، شخص سردرگم و پریشان خاطر خواهد شد. افراد بشر کل‌نگرند بنابراین نمی‌توانیم احساسات هیجانی، جسمانی، افکار و تجربیات معنوی خود را به قسمت‌های مجزا تقسیم کنیم. اگر بخواهیم احساس راحت‌تر و درستی داشته باشیم باید این بخش‌ها را با یکدیگر هماهنگ و سازگار کنیم.

منبع:

مفاهیم بنیادی و مباحث تخصصی در مشاوره، دیوید گلدارد، ترجمه سیمین حسینیان، فصل ۱۳، ص ۹۵ و ۹۷.

مطالعه بیشتر:

مهارت‌های عملی مشاوره (در رویکردی یکپارچه)، گلدارد و گلدارد، ترجمه رقیه موسوی و پورشهریاری، فصل ۱۶.

۱۲۷- کدام روش درباره خصوصیات رفتاری بارز کاربرد دارد؟

(۱) مقیاس درجه‌بندی (۲) مشاهده (۳) شرح حال (۴) پرسش‌نامه

☑ پاسخ: گزینه «۱»

مقیاس درجه‌بندی

📌 توضیح:

مقیاس درجه‌بندی یکی دیگر از شیوه‌های شناخت دانش‌آموزان است که به وسیله آن میزان خصوصیات و رفتارهای بارز و قابل مشاهده دانش‌آموزان در زمینه‌های مشخصی سنجیده می‌شود. در مقیاس درجه‌بندی به ضرورت معلمان و مشاوران و سایر افراد خواسته می‌شود تا دانش‌آموزان را در زمینه‌هایی نظیر صداقت، همکاری، اعتماد به نفس، قدرت رهبری و جدیت ارزشیابی کنند. دانش‌آموز می‌تواند بر اساس مقیاس درجه‌بندی به ارزیابی خود بپردازد و اطلاعاتی را در اختیار دیگران قرار دهد.

🌟 **نکته:** نتایج مقیاس درجه‌بندی در شناخت نقاط قوت و ضعف دانش‌آموز مفید است و در جلسه مشاوره مورد استفاده قرار می‌گیرد. نکته: این روش مانند سایر روش‌های شناسایی خطاهایی دارد از جمله: خطای تعصب شخصی، خطای تمایل مرکزی و خطای هاله‌ای. آموزش قبل ارزیابی موجب کاهش این خطاها می‌شود.

📖 منبع:

مقدمات راهنمایی و مشاوره، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۵، ص ۸۲ و ۸۳.

📖 مطالعه بیشتر:

اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره، سید مهدی حسینی بیرجندی، فصل ۱۶.

۱۲۸- کدام مورد نتیجه حاصل از مشاوره گروهی نیست؟

- (۱) امید (۲) یادگیری (۳) احساس ایمنی (۴) انتظارات گسترده

☑ پاسخ: گزینه «۴»

انتظارات گسترده

🔍 توضیح:

مشاوره گروهی تجربه‌ای متفاوت و اساسی در اختیار مراجع قرار می‌دهد که کاملاً از مشاوره‌های فردی متفاوت است. از جمله اثراتی که در مشاوره گروهی مطرح است و به آن بعد درمانی می‌دهد عبارت است از:

- ۱- برانگیختن امید در دل مراجعان.
 - ۲- یادگیری روابط میان فردی از طریق افزایش روابط افراد
 - ۳- عمومیت داشتن مشکل و اینکه در داشتن مشکل یا تجربه آزاردهنده و خاص، تنها نیستند.
 - ۴- جنبه اصلاحی مشکلات اولیه زندگی: با بیان مشکلات و تخلیه روانی خود، افراد به آرامش می‌رسند.
 - ۵- احساس ایمنی از حضور در جلسات.
 - ۶- نوع دوستی
 - ۷- گسترش فنون و مهارت‌های اجتماعی، افزایش یادگیری فرد
 - ۸- انتقال اطلاعات
 - ۹- تقلید و الگو برداری از رفتار دیگران.
- تنها انتظارات گسترده جزء نتایج مشاوره گروهی نیست.
- 😊 بررسی سایر گزینه‌ها: در متن بررسی شد.

📖 منبع:

راهنمایی و مشاوره گروهی، شکوه نوابی نژاد، فصل ۱، ص ۱۷ و ۱۸.

📖 مطالعه بیشتر:

پویایی گروه و مشاوره گروهی، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۴.

۱۲۹- مشکلات انتخاب شغلی از دیدگاه ویلیامسون کدام است؟

- (۱) وابستگی، کمبود اطلاعات، دلهره
(۲) مشکلات سازشی، بی مهارتی، بی تصمیمی
(۳) عدم انتخاب، انتخاب مشکوک، انتخاب نامعقول
(۴) خویشتن‌پنداری ضعیف، بی مهارتی، بی تصمیمی

☑ پاسخ: گزینه «۱»

وابستگی، کمبود اطلاعات، دلهره

📖 توضیح:

اکثر مشکلات که زائیده وضع روانی فرد می‌باشند به نوبه خود در روابط اجتماعی انسان نیز تأثیر می‌گذارند و روابط فرد را با دیگران نامطلوب می‌سازند. روابط اجتماعی نامطلوب با دیگران و برخی عوامل اجتماعی بازدارنده برای انسان در راه انتخاب شغل مناسب مشکلاتی را به وجود می‌آورند. **ویلیامسون** پس از مثنی مشاوره شغلی و حرفه‌ای با دانشجویان، مشکلات انتخاب شغل را که از عوامل اجتماعی و شخصی حاصل می‌شوند را به ۳ دسته طبقه‌بندی نموده است:

- ۱- عدم انتخاب،
- ۲- انتخاب مشکوک،
- ۳- انتخاب نامعقول

- 🌟 **نکته ۱:** طبقه‌بندی **بوردین** در مشکلات انتخاب شغل شامل: وابستگی، کمبود اطلاعات و دلهره است.
- 🌟 **نکته ۲:** **رابینسون** نیز مشکلات انتخاب شغل را در ۳ دسته: سازشی، بی تصمیمی و بی مهارتی تقسیم کرده است.

📖 منبع:

راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای، عبدالله شفیع‌آبادی، فصل ۶، ص ۹۰-۸۷.

راهنمایی و مشاوره شغلی و نظریه‌های انتخاب شغل (چاپ جدید)، فصل ۶.

۱۳۰- کدام مورد جزء الگوهای ثانویه راهنمایی است؟

(۱) خدمات رشدی	(۲) توزیع و سازگاری
(۳) بازسازی اجتماعی	(۴) دانش عمل هدفدار

☑ پاسخ: گزینه «۲»

توزیع و سازگاری

📌 توضیح:

الگوهای راهنمایی به سه قسمت اولیه، ثانویه و معاصر تقسیم می‌شوند. الگوهای اولیه راهنمایی شامل الگوی پارسونی و مشابه با آموزش و پرورش می‌باشد. الگوهای ثانویه راهنمایی روش‌های توزیع و سازگاری، بالینی، تصمیم‌گیری و انتخابی را در بر می‌گیرد. الگوهای معاصر راهنمایی عبارتند از مجموعه خدمات رشدی، دانش عمل هدفدار، بازسازی اجتماعی و رشد تخصصی.

الگوی توزیع و سازگاری از جمله الگوهای ثانویه راهنمایی است. در این الگو راهنمایی به عنوان توزیع و سازگاری به فرد کمک می‌کند تا در فعالیتهای مکمل برنامه مدرسه نقش فعالی داشته باشد و اطلاعات وسیعی درباره استعدادها و رغبت‌های خود، برنامه‌ها و فعالیتهای مدرسه، فرصتهای تحصیلی و شغلی جامعه و در نهایت کسب سازگاری بیشتر به دست آورد.

😊 بررسی سایر گزینه‌ها: سه الگوی مطرح‌شده دیگر جزء الگوهای معاصر می‌باشند.

🌟 نکته: در الگوی توزیع و سازگاری از طریق ارائه اطلاعات زیاد به دانش‌آموز کمک می‌شود تا به خودشناسی وسیعی نایل آید.

📖 منبع:

مقدمات راهنمایی و مشاوره، عبدالله شفیع آبادی، فصل ۳، ص ۵۳-۵۰.

📖 مطالعه بیشتر:

اصول و روش‌های مشاوره، سید مهدی حسینی بیرجندی، فصل ۶.

جدول درجه سختی سؤالات درس مبانی مشاوره و راهنمایی ۱۳۹۲

شماره سؤال	آسان	متوسط	سخت
۱۲۱	✓		
۱۲۲			✓
۱۲۳		✓	
۱۲۴		✓	
۱۲۵	✓		
۱۲۶		✓	
۱۲۷	✓		
۱۲۸		✓	
۱۲۹	✓		
۱۳۰	✓		

شماره سؤال	آسان	متوسط	سخت
۱۱۱		✓	
۱۱۲	✓		
۱۱۳			✓
۱۱۴			✓
۱۱۵	✓		
۱۱۶	✓		
۱۱۷		✓	
۱۱۸		✓	
۱۱۹	✓		
۱۲۰	✓		